

تجربه اولین بار سیگار همراه دوستان و همکلاسی‌ها در مسیر مدرسه و خانه

گزارش «اعتماد» از یکی از خطرناک‌ترین
مسیرهای رفت و آمد برای کودکان و
نوجوانان

دانش‌آموزان وسط حوادث

مجید ابهری آسیب‌شناس و رفتارشناس اجتماعی:
۶۵ درصد از نوجوانان و جوانان معتاد به
سیگار اولین بار سیگار را همراه دوستان و
همکلاسی‌ها در مسیر مدرسه و خانه تجربه کردند

یکی از پرخطرترین راه‌ها برای دانش‌آموزان مسیر خانه تا مدرسه است که به دلیل سلامت جسمی و اخلاقی آنها اهمیت زیادی دارد و به گفته برخی کارشناسان معادله چندوجهی است. استفاده از سرویس حمل‌ونقل مدارس، خودرو والدین یا سفر پیاده از انواع روش‌هایی است که دانش‌آموزان با آن خود را به مدارس می‌رسانند اما توجه به برطرف کردن معایب هر کدام از این مقوله‌ها می‌تواند کمک بزرگی به سلامت جسمی و روحی نسل فردا باشد. سلامت اخلاقی راننده‌ها که دانش‌آموزان از آن الگوپذیری دارند و سلامت خودروها از موضوعاتی است که همواره برای والدین جای سوال است. خانواده‌ها به فاصله بین مدرسه و خانه حتما توجه کنند به ویژه اینکه دانش‌آموزان خصوصا در سال‌های اول ابتدایی هر چقدر مسیرشان از مدرسه تا خانه کمتر باشد به نفع است. اینکه فرزندان ما مسیرهای طولانی را برای مدرسه رفتن طی کند و در راه‌بندان بماند، آسیب‌زا است. لازم و حتی واجب است که والدین در دوران تحصیل بچه‌ها به صورت نامحسوس و هر از گاهی آنها را در این مسیر تعقیب کرده و ملاحظه کنند که آنها از چه مسیرها و کدامین

مناظر عبور می‌کنند. «اعتماد» در گفت‌وگو با مجید ابهری آسیب‌شناس و رفتارشناس اجتماعی به نکاتی در مورد این مسیر پر خطر اشاره می‌کند.

مسیر پر خطر خانه تا مدرسه

«مجید ابهری» آسیب‌شناس و رفتارشناس اجتماعی در خصوص خطراتی که در راه خانه تا مدرسه دانش‌آموزان را تهدید می‌کند به «اعتماد» می‌گوید: «با فرا رسیدن مهرماه و گشایش مدارس ذوق و شوق دیدار دوستان و حضور در کلاس و مدرسه در قلب فرزندان موج می‌زند ولی در عوض ترس و اضطرابی ناشناخته در وجود والدینی که فرزندان‌شان برای بار اول وارد مدرسه شده‌اند گسترده می‌شود. البته والدین دیگر که فرزندان‌شان از مدرسه و کلاس تجربه شیرین دارند نیز نگران رفت‌وآمد فرزندان خود هستند. به لحاظ شکل رفت‌وآمد دانش‌آموزان به سه گروه تقسیم می‌شوند. گروه اول؛ فرزندان که راسا و مستقلا به محل تحصیل رفت‌وآمد می‌کنند. گروه دوم؛ فرزندان که توسط پدر یا مادر به مدرسه رفته و به خانه بر می‌گردند. گروه سوم؛ به وسیله سرویس مدرسه به محل تحصیل خود رفت‌وآمد می‌کنند. گاهی والدین برای راحتی فرزندان و اطمینان خاطر خود توسط یک خودرو با راننده‌ای آشنا آنها را به مدرسه اعزام می‌کنند. در هر شکل از ایاب و ذهاب زمان معینی طول می‌کشد تا فرزندان این مسیر را طی کرده تا به خانه یا مدرسه برسند. در تهران و شهرهای بزرگ ممکن است مدت زمان طولانی صرف شود تا دانش‌آموز به خانه یا مدرسه برسد. بنابراین مسافت خانه تا مدرسه با خستگی و طراوت دانش‌آموز تاثیر مستقیم دارد و هرچقدر این مسافت بیشتر و زمان رفت‌وآمد طولانی‌تر باشد بچه‌ها با روح و جسمی خسته‌تر به کلاس درس می‌رسند. در شهرهای کوچک‌تر این آسیب کمتر به چشم می‌خورد. همچنین ثبت‌نام دانش‌آموزان در مدارس نزدیک به خانه باعث حذف این اتلاف وقت گشته و در طراوت آنها اثر مستقیم دارد. متأسفانه در بین بعضی از خانواده‌های دارای فرزندان دانش‌آموز رقابت آزاردهنده‌ای وجود دارد که از مدرسه و امکانات آن تا کلاس‌های فوق‌العاده ادامه پیدا کرده است.»

ابهری در ادامه توضیح می‌دهد: «توزیع غیرعادلانه امکانات آموزشی و تسهیلات تحصیلی از معلم تا وسایل کمک‌آموزشی و خصوصا در تهران و شهرهای بزرگ باعث ظهور این رقابت‌ها می‌شود. کلاس‌های فوق برنامه و آمادگی‌های کنکور باعث بالا رفتن آمار قبولی‌ها در دانشگاه‌های ممتاز شده است. گاه در بسیاری از مدارس شهرهای دیگر و همین تهران کلاس‌های پرجمعیت شصت تا هفتاد نفره و فقدان امکانات آموزشی و آزمایشگاهی موجب عقبماندگی فرزندان ما می‌شود. به‌کارگیری

آموزگاران خصوصی علاوه بر امتیازات گفته شده مدارس موجب ظهور قشر دانش‌آموزان برتر و همچنین پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌ها شده است. در اینجا لازم می‌دانم به عنوان یک آسیب‌شناس اجتماعی که چهل سال از عمر جوانی خویش را در زمینه‌های آسیب‌های اجتماعی نظیر کودکان خیابانی و دختران فراری و اعتیاد و... سپری کردم و در جایگاه پدری که دو فرزندش را تا تحصیلات دانشگاهی رسانده به والدین ارجمند نکاتی را یادآوری کنم.»

نشانه‌های هشدار برای والدین

او شرح می‌دهد: «برای دختران و پسران در سن بلوغ یعنی دوره‌های راهنمایی به بعد مسیر خانه تا مدرسه یکی از خطرناک‌ترین راه‌ها است. فروشندگان سیدی‌های غیرمجاز در پوشش‌های رایانه‌ای در کمین فرزندان ما نشسته‌اند. ۶۵ درصد از نوجوانان و جوانان معتاد به سیگار اولین بار سیگار را همراه دوستان و همکلاسی‌ها در مسیر مدرسه و خانه تجربه کردند. فروشندگان مواد مخدر مخصوصاً گل با شایعه صد درصد دروغ عدم اعتیاد آن در این مسیر دست به فریب جگر گوشه‌های ما می‌زنند. والدین به محض مشاهده تغییر حالات فرزند نظیر چرت زدن؛ خواب زیاد و بی‌موقع؛ بی‌خوابی‌های ناگهانی؛ پرخوری یا بی‌اشتهایی؛ توقف غیرعادی در توالی؛ درخواست پول جیبی بیشتر؛ گم شدن و کم شدن ناگهانی پول والدین؛ بداخلاق‌های غیر معمول و... لازم است بدون جنجال و خبرکردن اهل خانه به یک مشاور مجرب و کاردان مراجعه کنند. البته تغییرات ذکر شده ممکن است از علایم ورود به دنیای پیچیده بلوغ باشد که حتماً و حتماً نیز والدین در این موارد به مشاور یا روانشناس مدرسه یا یکی از کلینیک‌های تخصصی مراجعه کنند.»

این آسیب‌شناس و رفتارشناس اجتماعی درباره روابط والدین با فرزندان‌شان می‌گوید: «دوستی و صمیمیت پدران با پسران در این دوران و مادران و دختران در زمان بلوغ و نزدیک شدن به فرزندان موجب جلوگیری از پناه بردن آنها به دیگران می‌شود. ارتباط با آموزگاران در دوران دبستان و راهنمایی توسط والدین همجنس باعث تبادل اطلاعات متقابل می‌شود. خودداری از برگزاری مهمانی‌های شلوغ تا دیرهنگام در دوران مدرسه بچه‌ها موجب به‌هم‌ریختگی برنامه‌های خواب و استراحت و مطالعه آنها می‌شود. نکته آخر اینکه لازم و حتی واجب است که والدین در دوران تحصیل بچه‌ها به صورت نامحسوس و هر از گاهی آنها را در این مسیر تعقیب کرده و ملاحظه کنند که آنها از چه مسیرها و کدامین مناظر عبور می‌کنند.»

به فرزندان باید آموزش دهیم از دستفروش‌ها در نزدیکی یا جلوی

مدارس به هیچ عنوان تنقلات یا اقلام دیگر نخرند بلکه آنها را عادت دهیم که اقلام مورد علاقه خود را از خانه همراه خود ببرند و ما نیز گاهی اقلام مطلوب بچه‌ها را از مراکز و مغازه‌های مورد اعتماد تهیه کرده و در خانه داشته باشیم. اقلامی مثل چیپس و پفک و انواع خوراکی‌های مورد توجه بچه را تهیه کرده و در اختیارشان قرار دهیم. گاهی با سرکشی به محل تحصیل بچه‌ها ضمن ملاقات با آموزگاران آنها در جریان نقاط ضعف و قوت آنها قرار بگیریم. البته در دوران دوم راهنمایی و دبیرستان مادران سعی کنند کمتر به محل تحصیل پسرانشان رفته و این وظیفه را تا حد امکان به پدران واگذار کنند. چرا که پسران در این دوران احساس غرور و مردانگی می‌کنند و با حضور مادران در مدرسه به هم می‌ریزند. به هر حال امید است با همفکری و همدلی والدین و اولیای مدارس بتوانیم فرزندان لایق و مفید تربیت کنیم.»

منبع: ریسرچ‌پاپر 7 ساله 1401